

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ CENTRUM
KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO
IM. STANISŁAWA SZUMCA
W BIELSKU-BIAŁEJ
W ROKU SZKOLNYM 2026/2027**

I. Podstawa prawna:

Program został opracowany na podstawie:

- 1) Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
- 3) Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

II. Założenia

Celem działań w zakresie doradztwa zawodowego jest udzielenie uczniom pomocy w osiągnięciu umiejętności świadomego planowania własnej ścieżki edukacyjnej, podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej oraz kształtowanie aktywnej postawy wobec własnej kariery zawodowej i inspirowanie do tworzenia długofalowych planów życiowych.

III. Cele programu:

Cele związane z kształtowaniem postaw i zachowań:

- 1) rozwój umiejętności poznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
- 2) kreowanie postaw aktywnych, przezwyciężanie bierności, radzenie sobie w sytuacjach trudnych i stresowych,
- 3) kształcenie nawyków ciągłego uczenia się i zdobywania nowych doświadczeń,
- 4) kształtowanie postaw otwartości – autoprezentacji swojej wiedzy i potencjału osobowości,
- 5) kształtowanie nawyków planowania przyszłości, modelowania drogi zawodowej i konsekwentnego dążenia do celu,
- 6) kształtowanie wartości szacunku dla człowieka i jego pracy.

Cele związane z kształtowaniem umiejętności:

- 1) planowania przyszłości zawodowej,
- 2) organizowania działań swoich i zespołu,
- 3) prezentowania własnych poglądów, przekonań z poszanowaniem poglądów, przekonań innych,
- 4) przygotowania dokumentów związanych z pracą zawodową,
- 5) poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy,
- 6) uczenia się,
- 7) nawiązywania kontaktów,

- 8) przeprowadzania negocjacji,
- 9) planowania i organizowania własnej działalności gospodarczej.

Cele związane z wiedzą:

- 1) poznanie „świata zawodów”,
- 2) poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach,
- 3) poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentów związanych z pracą,
- 4) poznanie podstaw prawa pracy,
- 5) poznanie zasad tworzenia biznes-planu, tworzenia własnej działalności gospodarczej,
- 6) poznanie zasad rządzących rynkiem pracy,
- 7) poznanie sytuacji gospodarczej, społecznej na lokalnym rynku.

IV. Treści:

- 1) odkrywanie specyficznych zdolności i umiejętności ucznia,
- 2) pomoc w realnej ocenie zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych,
- 3) kształtowanie umiejętności samopoznania i samooceny,
- 4) rozpoznawanie, kształtowanie i utrwalanie zainteresowań w tym zainteresowań zawodowych,
- 5) przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych,
- 6) kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji,
- 7) określenie zgodności posiadanych przez uczniów predyspozycji z realizowanym kierunkiem kształcenia,
- 8) rozwijanie umiejętności komunikowania się z otoczeniem,
- 9) rozwój kompetencji społecznych i osobistych,
- 10) wsparcie psychologiczne w sytuacji wyboru,
- 11) kształtowanie aktywności społecznej,
- 12) dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy i systemie szkolnictwa,
- 13) wskazywanie potrzeby porównania własnych wyborów z realiami ekonomicznymi,
- 14) zapewnienie uczniom poznania specyfiki lokalnego i regionalnego rynku pracy w aspekcie realizowanego kierunku kształcenia i kierunków pokrewnych,
- 15) przekazanie uczniom informacji o możliwościach kształcenia na różnych poziomach oraz etapach rozwoju zawodowego,
- 16) wskazanie różnorodnych dróg edukacyjnych prowadzących do zawodu,
- 17) przedstawienie możliwości zmiany lub kontynuacji kierunku kształcenia,
- 18) przedstawienie możliwości nabywania kwalifikacji zawodowych w trakcie nauki w szkole,

- 19) przedstawienie aktualnej, pełnej oferty edukacyjnej dla absolwentów szkoły,
- 20) przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- 21) kształtowanie postawy przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym,
- 22) kształtowanie mobilności edukacyjnej i zawodowej,
- 23) wspieranie w działaniach doradczych rodziców,
- 24) udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom.

V. Efekty kształcenia ucznia:

- 1) zna swoje mocne i słabe strony,
- 2) dba o rozwijanie swoich zainteresowań w kontekście przyszłych wyborów zawodowych,
- 3) potrafi dokonać wyboru ścieżki edukacyjnej w oparciu o realną ocenę swoich zdolności i zainteresowań,
- 4) potrafi współpracować w zespole,
- 5) jest otwarty na drugiego człowieka,
- 6) potrafi się konstruktywnie komunikować,
- 7) ponosi odpowiedzialność za swoje decyzje,
- 8) zna specyfikę pracy w różnych zawodach ,
- 9) zna możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- 10) zna obowiązujące ścieżki kształcenia i aktualną ofertę edukacyjną.

VI. Sylwetka absolwenta

- 1) ma świadomość przynależności społecznej,
- 2) jest przygotowany do życia w rodzinie i społeczeństwie,
- 3) jest przygotowany do świadomego i dojrzałego odbioru kultury, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki narodowej i regionalnej oraz do uczenia się przez całe życie,
- 4) zna i szanuje historię, kulturę i tradycję narodową z jego regionalnym bogactwem,
- 5) jest odpowiedzialny za podejmowane decyzje,
- 6) jest tolerancyjny i empatyczny w stosunku do drugiego człowieka,
- 7) jest wyposażony w wiedzę i umiejętności, które ułatwią im osiągnięcie sukcesów na dalszych etapach kształcenia oraz start
- 8) w dorosłe życie,
- 9) potrafi kreatywnie myśleć oraz posiada wiarę we własne siły i zdolności,
- 10) szanuje podmiotowość każdego człowieka,

- 11) respektuje zasady współżycia społecznego, prawa moralne i cechuje się kulturą osobistą,
- 12) jest wszechstronnie przygotowanych do pracy na zmieniającym się rynku,
- 13) posiada wiedzę i umiejętności dotyczące zdrowia fizycznego i zdrowego stylu życia,
- 14) posiada umiejętność efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem,
- 15) umie porozumiewać się i współpracować w zespole,
- 16) umie posługiwać się nowoczesnymi technologiami informatycznymi,
- 17) zna języki obce i skutecznie komunikuje się nimi,
- 18) ma świadomość zagrożeń oraz potrafi podejmować racjonalne decyzje związane z różnego rodzaju uzależnieniami i innymi zagrożeniami,
- 19) posiada umiejętność radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z przemocą z zewnątrz,
- 20) jest wrażliwy na otaczającą przyrodę, piękno natury i ma poczucie odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.

VII. Program realizacji doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2026/2027 w Branżowej Szkole I Stopnia:

Tematy zajęć grupowych prowadzonych przez szkolnego doradcę zawodowego:

I. Poznawanie własnych zasobów		
Lp.	Temat	Termin realizacji
1.	„Mój fach w ręku” – analiza moich mocnych stron i umiejętności praktycznych.	na bieżąco
2.	Praca w zespole czy w pojedynkę? – jaki styl pracy najbardziej mi odpowiada.	na bieżąco
II. Świat zawodów i rynku pracy		
3.	Rzemieślnik na nowoczesnym rynku – jak zmienia się mój zawód i jakich nowinek technologicznych muszę się uczyć.	na bieżąco
4.	Lokalny rynek pracy – gdzie w mojej okolicy szukać zatrudnienia po zakończeniu szkoły.	na bieżąco
III. Rynek pracy w praktyce		
5.	Pierwsza umowa o pracę – na co zwrócić uwagę, aby nie dać się oszukać (umowa o pracę, zlecenie, o dzieło).	na bieżąco
6.	Prawa i obowiązki pracownika – Kodeks Pracy w pigułce dla młodego pracownika.	na bieżąco
7.	BHP i kultura pracy – jak dbać o swoje bezpieczeństwo i budować profesjonalne relacje z szefem oraz klientami.	na bieżąco
IV. Planowanie kariery i przedsiębiorczość		

8.	<i>Własna firma czy etat?</i> – plusy i minusy założenia jednoosobowej działalności gospodarczej (np. warsztatu, salonu).	na bieżąco
9.	<i>Co po branżówce?</i> – Szkoła Branżowa II stopnia oraz Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe (KKZ) jako szansa na wyższe zarobki.	na bieżąco
10.	<i>„Moja wizytówka zawodowa</i> – przygotowanie CV pracownika praktycznego i rozmowa z pracodawcą”	na bieżąco

VIII. Program realizacji doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2026/2027 w Technikum :

Tematy zajęć grupowych prowadzonych przez szkolnego doradcę zawodowego:

I. Poznawanie własnych zasobów		
Lp.	Temat	Termin realizacji
1.	<i>Mój profil kompetencyjny</i> – badanie predyspozycji zawodowych, talentów i inteligencji emocjonalnej.	na bieżąco
2.	<i>Kompetencje miękkie w zawodzie technika</i> – jak asertywność, komunikacja i odporność na stres wpływają na sukces w branży.	na bieżąco
II. Świat zawodów i rynku pracy		
3.	<i>Moja branża za 5 i 10 lat</i> – wpływ sztucznej inteligencji (AI) i automatyzacji na mój zawód.	na bieżąco
4.	<i>Struktura firmy technicznej</i> – od pracownika liniowego do managera. Jak wygląda ścieżka awansu?	na bieżąco
III. Rynek pracy i rekrutacja		
5.	<i>Nowoczesne dokumenty aplikacyjne</i> – jak stworzyć skuteczne CV i profil na LinkedIn (personal branding).	na bieżąco
6.	<i>Rozmowa kwalifikacyjna na stanowisko techniczne</i> – symulacja rozmowy rekrutacyjnej (w tym rekrutacji online).	na bieżąco
7.	<i>Networking</i> – jak budować sieć kontaktów zawodowych już w trakcie praktyk szkolnych.	na bieżąco
IV. Planowanie kariery i rozwój		
8.	<i>Matura, egzamin zawodowy i co dalej?</i> – projektowanie alternatywnych ścieżek życia (praca, studia dzienne, studia zaoczne łączne z pracą).	na bieżąco
9.	<i>Technik na uczelni wyższej</i> – jak wybrać kierunek studiów (Politechnika czy Uniwersytet) zbieżny z moim profilem zawodowym.	na bieżąco
10.	<i>Zarządzanie projektami i praca w zespole</i> – podstawy metodyk takich jak Scrum/Agile przydatnych w pracy inżynierskiej.	na bieżąco

IX. Program realizacji doradztwa zawodowego na lekcjach wychowawczych w roku szkolnym 2026/2027:

Tematy zajęć grupowych prowadzonych przez wychowawców klas i pedagogów szkolnych

Lp.	Temat	Termin realizacji
1.	Moje zainteresowania	na bieżąco
2.	Asertywność	na bieżąco
3.	Autoprezentacja	na bieżąco
4.	Mowa ciała	na bieżąco
5.	Wartości w życiu zawodowym i osobistym	na bieżąco
6.	Motywacja do podejmowania wyzwań edukacyjno-zawodowych	na bieżąco
7.	Stawianie celów i planowanie własnego czasu	na bieżąco
8.	Zawody przyszłości	na bieżąco
9.	Jak aktywnie zarządzać czasem?	na bieżąco
10.	Uzdolnienia człowieka a wybór zawodu	na bieżąco
11.	Problem bezrobocia a moja dalsza edukacja	na bieżąco
12.	Poznaj swoje predyspozycje zawodowe	na bieżąco
13.	Ja i grupa	na bieżąco
14.	Moje zainteresowania. Cechy charakteru	na bieżąco
15.	Zasady pracy w grupie	na bieżąco
16.	Wybór zawodu- predyspozycje zawodowe, cechy charakteru	na bieżąco
17.	Rozmowa kwalifikacyjna	na bieżąco
18.	Mam zawód , mam pracę	na bieżąco
19.	Moje zainteresowania, a przyszłe zatrudnienie	na bieżąco
20.	Mocne i słabe strony ucznia, a wykonywanie wybranego zawodu	na bieżąco
21.	Informacje dotyczące przebiegu rozmowy w sprawie pracy	na bieżąco
22.	Doskonalenie umiejętności autoprezentacji (zainteresowania, pasje, mocne i słabe strony)	na bieżąco
23.	Dyskusje dotyczące aktualnej sytuacji na rynku pracy	na bieżąco

24.	26. Motywacja do kontynuowania nauki celem ukończenia szkoły i zdobycia zawodu	na bieżąco
25.	Tendencje zmian na europejskim rynku pracy	na bieżąco
26.	Sytuacja na aktualnym rynku pracy	na bieżąco
27.	Zdyscyplinowany, solidny uczeń- dobry pracownik	na bieżąco
28.	Konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego	na bieżąco
29.	Kierunki studiów gwarantujące pracę w przyszłości	na bieżąco
30.	Moje plany po ukończeniu szkoły podstawowej możliwości i warunki dalszego kształcenia i pracy	na bieżąco
31.	Rynek pracy w kraju i poza jego granicami	na bieżąco
32.	Pozytywne myślenie i jego rola w życiu	na bieżąco
33.	Moje zainteresowania i pasje. Jak zidentyfikować swoje talenty	na bieżąco
34.	Pożądaný pracownik- jaki?	na bieżąco
35.	Jak mówić żeby inni nas słuchali. Jak słuchać żeby inni do nas mówili- sztuka porozumiewania się	na bieżąco
36.	Samoocena- ja w moich oczach	na bieżąco
37.	Moje prawa, moje obowiązki – także w przyszłej pracy	na bieżąco
38.	Lekarz weterynarii – mój wymarzony zawód	na bieżąco
39.	Przegląd studiów kierunkowych związanych z architekturą krajobrazu	na bieżąco

X. Program realizacji doradztwa zawodowego na lekcjach ogólnokształcących i zawodowych w roku szkolnym 2026/2027:

Tematy zajęć grupowych prowadzonych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych
z zakresu kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodzie

Lp.	Przedmiot	Temat	Termin realizacji
1.	J. polski	Referat- rozwijanie kompetencji językowych i komunikacyjnych.	na bieżąco
2.	J. polski	Rzeczowo i na temat. Formy wypowiedzi: referat.	na bieżąco
3.	J. polski	Dobrze mieć swój styl- także w mowie i piśmie.	na bieżąco
4.	J. polski	Jak mówić, by nas słuchano? – autoprezentacja i wystąpienia publiczne	na bieżąco
5.	Matematyka	Rozwiązywanie trójkątów prostokątnych w praktyce zawodowej - zastosowanie w geodezji, budownictwie i architekturze	na bieżąco

6.	Matematyka	Zastosowanie proporcjonalności w praktyce zawodowej	na bieżąco
7.	Język angielski	Jobs Around the World – What Do People Do?(teacher, doctor, firefighter, chef, police officer, farmer, etc.)	na bieżąco
8.	Język angielski	My Dream Job – Speaking and Writing About the Future	na bieżąco
9.	Język angielski	People Who Help Us – Talking About Community Helpers	na bieżąco
10.	Język angielski	A Day in the Life – What Does a (Job) Do All Day?	na bieżąco
11.	Język niemiecki	Język niemiecki w zawodach: ogrodnik, architekt krajobrazu, weterynarz	na bieżąco
12.	Biologia	Obserwacje biologiczne. Zawód-mikrobiolog	na bieżąco
13.	Biologia	Zasady racjonalnego odżywiania się (zawód dietetyk) Rozwój człowieka (zawody położna, lekarz, pielęgniarz, laborant)	na bieżąco
14.	Biologia	Podstawowe techniki inżynierii genetycznej(zawód biotechnolog)	na bieżąco
15.	Biologia	Bioróżnorodność Szkolnego Parku Dendrologicznego (zawody- leśnik, dendrolog, architekt krajobrazu)	na bieżąco
16.	Historia	Zawody w przeszłości i dziś – jak zmieniała się praca na przestrzeni wieków?	na bieżąco
17.	Historia	Bohaterowie i ich zawody – kim byli ludzie, którzy zmieniali historię?	na bieżąco
18.	Historia	Jak zostać królem, rycerzem lub uczonym? – ścieżki kariery w dawnych czasach	na bieżąco
19.	Historia	Od ręki do maszyny – jak zmiany technologiczne wpływały na zawody?	na bieżąco
20.	Geografia	Zawody związane z geografią fizyczną i społeczną” (geolog, meteorolog)	na bieżąco
21.	Geografia	Zawody związane z mapą i podróżami	na bieżąco
22.	Geografia	Geografia i środowisko – zawody przyszłości	na bieżąco
23.	Geografia	Zawody w różnych strefach klimatycznych	na bieżąco

		i geograficznych	
24.	Chemia	Zawody chemików – kim są i czym się zajmują?	na bieżąco
25.	Chemia	Rola chemii i chemików w energetyce	na bieżąco
26.	Chemia	Chemia w medycynie – zawody ratujące życie (farmaceuta, biochemik, laborant medyczny, toksykolog)	na bieżąco
27.	Chemia	Przemysł chemiczny – zawody w fabrykach i laboratoriach. Jak powstają kosmetyki?	na bieżąco
28.	Fizyka	Zawody związane z energią i elektrycznością	na bieżąco
29.	Fizyka	Jak fizyka pomaga w transporcie?	na bieżąco
30.	Fizyka	Zawody związane z energią i elektrycznością	na bieżąco
31.	Fizyka	Wykorzystanie fizyki w zawodach medycznych - rezonans	na bieżąco
32.	Fizyka	Wykorzystanie fizyki w zawodach medycznych - rentgen	na bieżąco
33.	Wiedza o społeczeństwie	Zawody w instytucjach publicznych – kto pracuje dla państwa?	na bieżąco
34.	Wiedza o społeczeństwie	Moje prawa, moje obowiązki – także w przyszłej pracy	na bieżąco
35.	Wiedza o społeczeństwie	Zawody przyszłości – jak zmienia się rynek pracy?	na bieżąco
36.	Wiedza o społeczeństwie	Praca w Polsce i na świecie – jakie są różnice?	na bieżąco
37.	Informatyka	Tworzenie dokumentów związanych z przyjęciem do pracy	na bieżąco
38.	Biznes i zarządzanie	Rynek pracy – zawody przyszłości i kompetencje kluczowe	na bieżąco
39.	Biznes i zarządzanie	Sztuka autoprezentacji i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej	na bieżąco
40.	Biznes i zarządzanie	Dlaczego warto być SMART? Wykorzystanie teorii planowania w pracy zawodowej.	na bieżąco
41.	Wychowanie fizyczne	Zawody wspierające sportowców - fizjoterapeuta, dietetyk sportowy, psycholog sportu.	na bieżąco
42.	Wychowanie fizyczne	Zawody promujące zdrowy styl życia- animator sportu, terapeuta zajęciowy, trener personalny.	na bieżąco
43.	Edukacja dla bezpieczeństwa	Zawody, które chronią i ratują – służba ludziom i społeczeństwu.	na bieżąco
44.	Edukacja dla bezpieczeństwa	Zawody w sytuacjach kryzysowych – kto pomaga, gdy dzieje się coś złego?	na bieżąco

45.	Zaj. prakt. – anatomia i fizjologia zwierząt	Rola technika weterynarii w zakładach lecniczych dla zwierząt	na bieżąco
46.	Choroby zwierząt	Struktura organizacyjna służb weterynaryjnych w Polsce	na bieżąco
47.	Diagnostyka weterynaryjna	Prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii – co to takiego?	na bieżąco
48.	Zaj. prakt. – analitika weterynaryjna	Zawody związane z pracą w laboratorium diagnostycznym	na bieżąco
49.	Zajęcia prakt. - projekty obiektów architektury krajobrazu	Warsztat pracy architekta krajobrazu - materiały i przybory	na bieżąco
50.	Warzywnictwo	Aktualizacja wiedzy i umiejętności, wykorzystywanie dostępnych źródeł doskonalenia Branżowe imprezy, organizacje wspierające i szkolące jako wsparcie dla producentów i hodowców warzyw	na bieżąco

XI. Efekty

- 1) swobodne korzystanie przez uczniów z oferty proponowanej na rynku pracy,
- 2) świadome, adekwatne do aktualnych realiów planowanie przez uczniów ścieżki zawodowej,
- 3) aktywne uczestnictwo rodziców w planowaniu przez ich dzieci kariery zawodowej,
- 4) opasowanie oczekiwań zawodowych uczniów i ich rodziców do potrzeb rynku pracy,
- 5) aktywna współpraca między szkołami, instytucjami, zakładami pracy w realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- 6) umiejętność perspektywicznego przewidywania rozwoju wybranej przez ucznia ścieżki zawodowej,

XII. Monitoring i sposoby ewaluacji programu:

- 1) obserwacja zachowań uczniów,
- 2) analiza dokumentacji z przeprowadzonych zajęć doradczych,
- 3) ankiety przeprowadzone wśród uczniów.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego funkcjonuje w oparciu o współpracę dyrekcji, nauczycieli, wychowawców, specjalistów, rodziców i uczniów. Współpracę tę koordynuje doradca zawodowy.

Program może ulec zmianie lub modyfikacji w zależności od potrzeb.

Program zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Stanisława Szumca w Bielsku-Białej z dnia 9 września 2026r.